

**STEM
3 MAART
OP
LIJST 1**

ONAFHANKELIJK MOERDIJK

"de kernbewuste partij"

Indien u meer informatie wenst over Onafhankelijk Moerdijk,
over ons verkiezingsprogramma of lid wil worden van onze
vereniging dan kunt u altijd op onderstaande adressen terecht!

Website www.onafhankelijkmoerdijk.nl

Secretariaat Christ Frijters
Markiezenlaan 34
4758 AS Standdaarbuiten
info@onafhankelijkmoerdijk.nl

Overige informatie Lieneke Aangenendt
Tel: 0168-462583
c.j.caangenendt@gmail.com

Verkiezingsprogramma

2010-2014

"SAMEN MOERDIJK"

**ONAFHANKELIJK
MOERDIJK**
DE KERNBEWUSTE PARTIJ

Lijst 1

Woord vooraf

"SAMEN MOERDIJK"

Wij hebben bovenstaande titel gekozen voor ons verkiezingsprogramma, omdat dit programma gebaseerd is op onze visie "Moerdijk in 2030".

In onze visie is de gemeente Moerdijk dan een zelfbewuste plattelandsgemeente met vitale kernen.

Zelfbewust. Een gemeente die haar sterke en zwakke punten kent en weet wat het wil. Een gemeente die regionaal en landelijk haar zelfbewustheid uitstraalt.

Plattelandsgemeente. Een in de natuur passende gemeente, die niet als buitengebied van Rotterdam en/of Antwerpen wil fungeren. De huidige aanwezige industrie en logistiek zullen dan geen dominante functie hebben.

Vitaal. Een gemeente die vitaliteit uitstraalt door voldoende en goede woon / leefomstandigheden in alle bestaande woonkernen. Vitaliteit door voldoende en goede voorzieningen voor de burger om zich te uiten in cultuur, sport en andere recreatieve activiteiten.

Vanuit deze visie dient een gemeentelijk beleid gericht te zijn op de onderscheiden woonkernen en hun specifieke wensen / behoeften.

Centraal voor Onafhankelijk Moerdijk staat de **menselijke maat**. Een gezonde balans tussen **wonen, werken** en **recreëren vormen de speerpunten van beleid voor de komende 4 jaar**. Prettig wonen door aan de levensbehoeften van de inwoners aangepaste woningbouw.

Goede verbindingen tussen wonen en werk, zowel werk buiten de gemeente (Breda, Roosendaal, Rotterdam) als daarbinnen. Voldoende mogelijkheden voor recreatie. Prettig wonen, goede bereikbaarheid van het werk, voldoende levensvoorzieningen en voldoende mogelijkheden te recreëren, scheppen een klimaat waarin jong en oud zich kunnen welbevinden. Dit alles kan bijdragen de voorspelde bevolkingskrimp te voorkomen. Niet dat bevolkingsgroei de kern van beleid is, maar wel groei in kwaliteit van leven.

Kunt u zich hierin vinden?

Stem dan 3 maart op Onafhankelijk Moerdijk!

Bestuur Onafhankelijk Moerdijk, november 2009

Zevenbergen

- * Het centrum Zevenbergen weer vitaal maken tot een meer uitnodigend (winkel)centrum.
- * Mogelijkheden onderzoeken naar water door het centrum. Dit in **samenwerking met bewoners en ondernemers**.
- * Het parkeerbeleid aanscherpen met het toepassen van blauwe zones.
- * Aanleg speeltuin.
- * Onderzoek naar verwarmd water in zwembad Bosselaar.
- * Doortrekken van de Zuidrand met aansluiting op de Hazeldonkse wandweg/Oostrand.
- * Rechtstreekse (buurt)busverbinding met Etten-Leur.

Zevenbergschen Hoek

- * Bouwplannen voor starterwoningen ontwikkelen.
- * Groenonderhoud rond straten en wegen verbeteren.
- * Onderhoud Driehoefijzersstraat en naastliggende fietspaden verbeteren.
- * Ontmoedigen sluisverkeer door de kern.
- * Inrichten spoorzone en Hoofdstraat evalueren met de inwoners.

Tot slot...

Wij hebben hoog in het vaandel staan:

- * **Veiligheid – Vandalismebestrijding – Handhaving.**
- * **Integriteit van het gemeentebestuur.**
- * **Lange termijnvisie voor de gemeente.**
- * **Het gevoel "SAMEN MOERDIJK".**
- * **De burger centraal.**

Herkent u zich hierin?

Stem dan: ONAFHANKELIJK MOERDIJK – Lijst 1

Noordhoek

- * Creëren mogelijkheden, gebruik en inrichting oude champignon kwekerijen.
- * Bevorderen van de verkeersveiligheid in en rond de kern.
- * Behoud en uitbreiden openbaar vervoer.
- * Behoud en uitbreiden voorzieningenniveau.
- * Aanleg fiets- en wandelpaden tussen Noordhoek en Klundert (langs de Stoofdijk/ Zwingelspaan).

Standaardbuiten

- * Realiseren centrumplan, waaronder de reconstructie van de Markt.
- * Actief meedenken bij het transformeren van het kerkgebouw.
- * Onderzoek naar haalbaarheid van voetgangersveer over rivier de Mark naar Oudenbosch.
- * Opknappen en verbeteren bereikbaarheid van de visstoepen aan de Mark aan de rand van het dorpsbos.
- * Het verbeteren van (bus)verbindingen met Zevenbergen en Oudenbosch.
- * Meedenken bij particuliere initiatieven omtrent het ontwikkelen en benutten van boslandgoederen.

Willemstad

- * Betere balans tussen leefbaarheid en toeristische ontwikkelingen.
- * Behoud van het karakter van de stad.
- * Veilige fietspaden richting Klundert.
- * Beter toezicht op het parkeergedrag. Ook voor motoren.
- * Extra nieuwbouw en ontwikkeling van woningen voor starters en senioren.
- * Goed onderhoud van de openbare ruimten.

Jeugdbeleid

“De jeugd heeft de toekomst”. Jeugd gaat echter snel voorbij. Daarom is het belangrijk jeugdprojecten met de grootste voortvarendheid aan te pakken. Zeker wanneer de jeugd erom vraagt, is het belangrijk die wensen serieus te nemen. Speelruimten moeten een hogere prioriteit krijgen. Meer schoolpleinen dienen een multifunctionele bestemming te krijgen. Ook ontmoetingsplaatsen voor de wat oudere jeugd (12-18 jaar) dienen meer aandacht te krijgen. Vraaggericht werken en de jeugd er bij betrekken dient hierbij leidraad te zijn.

Speerpunten zijn:

- * Aanmerkelijk meer speelplaatsen creëren in de huidige bebouwing, maar zeker in de nieuwbouwwijken.
- * Uitbreiding van speelplaatsen op schoolpleinen, ook voor de wat oudere jeugd.
- * Vraaggericht werken.

Milieu

Binnen onze gemeentegrenzen ligt een grootschalig industrieterrein. De daar gevestigde industrie veroorzaakt allerlei vervuilende uitstoot, zoals: CO2, fijnstof en andere vreemde stoffen. Deze stoffen en de stank- en geluidsoverlast beïnvloeden de gezondheid van mens, dier en plant negatief. De overheid (provincie en gemeente) verleent milieuvergunningen, die deze vervuiling toestaan. Controle op naleving van deze vergunningen is een belangrijke overheidstaak.

Met deze milieuvergunningen wordt geweld gedaan aan het zogenaamde **stand still** beginsel: meer vervuiling betekent, hoe dan ook, meer druk op de gezondheid van mens, plant en dier.

Speerpunten zijn:

- * Continu aandacht voor gezondheid, schone lucht, stilte en kwaliteit van de leefomgeving.
- * Een weloverwogen vergunningenbeleid, gepaard aan strakke handhaving ervan.
- * Sancties opleggen tegen vervuilers.
- * Respecteren van de regels vanuit “Natura 2000”.
- * Bevordering van meer hergebruik overtollige energie.
- * Samenwerking met omliggende gemeenten en provincies aan de Groene Deltagedachte.
- * Blijven streven naar een forse afname van vervuiling.

Zorg en Welzijn

Vergrijzing zal ook in Moerdijk de behoefte aan verzorging doen toenemen. De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) heeft de gemeenten taken opgelegd, die in het verlengde staan van "meedoen" en niet aan de kant staan.

Nu is zorg over het algemeen aanbodgedreven in plaats van vraaggericht. De toenemende zorgvraag zal de druk op dit stelsel verder vergroten.

Speerpunten zijn:

- * De zorgvrager staat centraal. Kwaliteit van leven en de menselijke maat zijn onze uitgangspunten.
- * Kleinschaligheid en een mix van zorg en basisvoorzieningen dienen per kern georganiseerd te worden.
- * Belangrijk is om ouderen zelfstandig te laten wonen in nieuw te ontwikkelen woonvormen. Deze woonvormen moeten aansluiten op de gedachte van ILC "Zorg Voor Later".
- * Terugkeer van de wijkzuster.
- * Huisartsenzorg dient –ook buiten de reguliere tijden– binnen de gemeentegrenzen aangeboden te worden.

Voorzieningen

De samenvoeging van de 5 voormalige gemeenten tot één gemeente (Moerdijk) doet regelmatig de discussie oplaaien of de voorzieningen van voor de herindeling gehandhaafd moeten blijven. Er is druk op de middenstand in die zin dat in toenemende mate kleine winkels verdwijnen.

Dit als gevolg van onder andere een gewijzigd koopgedrag van de consument. Daarnaast stagneert de bevolkingsgroei en zal er –volgens sommige voorspellingen– mogelijk sprake zijn van een bevolkingskrimp.

Speerpunten zijn:

- * Alle kernen de mogelijkheid geven te groeien.
- * Initiëren en ondersteunen van voldoende winkelvoorzieningen in elke kern.
- * De bereikbaarheid tussen kernen onderling en naar de omgeving optimaliseren.
- * Voorzieningen voor binnen- en buitensporten in alle kernen in voldoende mate realiseren.
- * Het bevorderen van MBVO (Meer Bewegen Voor Ouderen).
- * Vrijwilligers worden optimaal door de gemeente gefaciliteerd.
- * Inrichting en onderhoud van de leefomgeving wordt in nauw overleg met de bewoners op de behoeften van de verschillende kernen afgestemd!

Klundert

- * Aanleg rondweg west (Stoofdijk-Druif) om doorgaand verkeer uit de stadskern te weren.
- * Groenbeheer terugbrengen op het niveau 1998 (2e prijs Entente Florale).
- * Woningbouw gericht op starters en senioren (huur- en koopwoningen).
- * Centrumplan uitvoeren, meer parkeergelegenheid in het centrum invoeren blauwe zones.
- * Behoud voorzieningen zoals bibliotheek, zwembad en verenigingen.
- * Veilige verkeersroute naar en van het sportpark Molenvliet (éénrichtingsverkeer).
- * Veilig voet-/fietspad langs de Niervaartweg tot aan sportpark Molenvliet.

Langeweg

- * Een nieuw multifunctioneel centrum bouwen. Dit in combinatie met nieuwbouw van elf woningen.
- * Verhogen van de verkeersveiligheid door afsluiting voor het vrachtverkeer van de kern (Langeweg-Zuidijk-Schoolstraat). Dit zal tevens schade aan percelen een halt toeroepen.
- * Actief meedenken bij het ontwikkelen van het kerkgebouw.

Moerdijk

- * Aanleg van een veilig fietspad tussen Moerdijk en Zevenbergen.
- * Met de "nieuwe" Ankerkuil goede invulling geven met verenigingsleven en zorgpunt.
- * Zoeken naar aanvaardbare oplossingen voor:
  - Het goederenspoor, dat te dicht langs de kern voert;
  - De scheepvaart, die (vervulde) ruimen ontluicht voor de kern.

Fijnaart

- * Ruimere winkelvoorziening in het centrum.
- * Huurwoningen voor jongeren, zowel in het bestaande plan Greenery als in nog op te stellen bestemmingsplannen.
- * Voorstraat zodanig inrichten, dat veiliger parkeren mogelijk wordt.
- * Gezondheidscentrum in de kern.
- * Behoud voorzieningen op gebied van sport, verenigingen, uitleenpunt bibliotheek en zwembad.
- * Verbeteren van onderhoud aan straten, wegen, trottoirs en groenvoorzieningen.

Heijningen

- * Nieuwe woningbouwplannen opstellen, ook voor starters.
- * Uitbreiden van het bestaande Pestalozzihuis.
- * Geen verdere uitbreiding van industrieterrein Dintelmond.
- * Nemen van geluidswerende maatregelen langs A59.
- * Meer groenvoorzieningen.
- * Aanpakken overlast veroorzakende ontwikkelingen door het Agrarisch Food Cluster centrum (AFC) bij Dinteloord.

Helwijk

- * Aanpakken van de specifieke parkeerproblemen in Helwijk.
- * Verbeteren van gemeentelijke informatievoorziening aan bewoners.
- * De Blokhut - als centraalpunt voor welzijn, sociale contacten en activiteiten - beter faciliteren
- * Subsidiëring van activiteiten niet baseren op inwoneraantal, maar op activiteiten.
- * Meer variatie in woningbestand en openbare ruimten groener inrichten.

Woningbouw

Momenteel is de bouw voornamelijk aanbodgedreven. Dit heeft als gevolg dat er onvoldoende ruimte is voor groen, speelvoorzieningen en parkeergelegenheid. Ook de koppeling van nieuwe wijken met onder andere zorgvoorzieningen, is te beperkt. Het ontbreekt aan een gemeentelijke regie. Bouwstromen naar de verschillende kernen zijn onevenwichtig, waardoor voorzieningen in sommige kernen steeds verder onder druk komen te staan. In bestemmingsplannen wordt te weinig rekening gehouden met de behoefte van (toekomstige) bewoners. Er is te weinig ruimte voor starters- en seniorenwoningen, alsook voor sociale woningbouw.

Speerpunten zijn:

- * Bij nieuwe bestemmingsplannen uitgaan van 30% sociale woningbouw.
- * Kleinschalige woningbouwprojecten dienen op woonbehoefte gebaseerd te zijn en ook levensloop-bestendig te zijn.
- * Individueel of particulier collectief opdrachtgeverschap dient eerder regel dan uitzondering te zijn.
- * Er wordt gekozen voor kwaliteit en duurzaamheid.
- * Gestreefd zal worden elke woning in eigen energiebehoefte te doen voorzien.

Industrie en Economie

Moerdijk heeft voor de economie een zeer gunstige ligging. Dat werd 40 jaar geleden bij de stichting van het industrieterrein Moerdijk al gezien. In de afgelopen 40 jaar is er echter in de wereld veel veranderd. Productie verschuift naar lage lonen landen. In plaats van tomeloze groei is er meer focus op kwaliteit en duurzaamheid en daarmee zuinig gebruik van ruimte en middelen. Dezelfde motieven hanteren als 40 jaar geleden getuigt van weinig inzicht. Zie de hoeveelheid grond, die na 40 jaar nog steeds braak ligt.

Speerpunten zijn:

- * Een effectieve samenwerking van alle gemeenten tussen de A16 en Zeeland met die uit de Hoekse Waard. Intentie van deze samenwerking is het laten ontstaan van een groene delta met daarin herstel van de oude krekensstructuur. Bovendien een aansluiting met het groen ten zuiden van de A58 tot stand brengen.
- * In alle kernen ruimte creëren voor bedrijvigheid en middenstand die past bij omvang en aard van deze kernen.
- * Niet passende bedrijvigheid in de kernen dient te worden uitgeplaatst.
- * Ruimte op het bestaande industrieterrein optimaal benutten.

Cultuur en Toerisme

Cultuur is niet alleen voorbehouden aan een elitaire groep mensen. Ook volkscultuur is cultuur. Daarin ligt de eigenheid en de kracht van de lokale bevolking. Dat komt in het huidige beleid te weinig naar voren. Toerisme wordt momenteel te eenzijdig bevorderd vanuit het perspectief van de lokale ondernemers. De ontwikkeling van toerisme moet in balans zijn met de leefbaarheid en passen bij het karakter van de verschillende kernen. De plannen met Fort Sabina bijvoorbeeld, zijn niet in overeenstemming met dit doel.

Speerpunten zijn:

- * Allerlei cultuuruitingen dienen door de gemeente actief gestimuleerd te worden.
- * Geen gemeentebreed, eensluidend cultuurbeleid, maar cultuurondersteuning toegespitst op de behoeften uit de kernen.
- * Dit beleid zal vooral voorwaardenscheppend dienen te zijn. Hierbij kan ook gedacht worden aan onderdak voor bouwers van carnavalswagens.
- * Toeristische trekpleisters dienen gericht te zijn op zowel de lokale bevolking als op toeristen van buitenaf. Qua omvang dient dit zodanig te zijn, dat het in balans is met de leefbaarheid in de betreffende kern.

Verkeer

De grote aantallen verkeersbewegingen hebben met de huidige uitstoot effect op de volksgezondheid. Daarnaast is er geluidsoverlast en eventueel gevaar voor calamiteiten ten gevolge van het vervoer van gevaarlijke stoffen. Ook binnen de gemeente zijn er veel verkeersbewegingen en navenant knelpunten, waar inwoners last van ondervinden. Het gaat dan bijvoorbeeld om fijnstof, trillingen door zwaar verkeer, waardoor schade aan huizen ontstaat, en geluidsoverlast.

Speerpunten zijn:

- * Stimuleren van onderzoek naar vervanging van de Moerdijkbrug door een nieuwe brug of door een tunnel.
- * Vervoer van gevaarlijke stoffen vanuit de Botlek via buisleidingen laten verlopen en niet meer met vrachtwagens of per trein.
- * Parkeeroverlast reduceren door openbaar vervoer tussen de kernen te verbeteren. Voldoende ruimte creëren voor parkeren, zowel in woonbuurten als in de naaste omgeving van winkels.
- * Parkeergelegenheid voor scootmobiel met oplaadpunten.
- * Substantieel aanleggen van passeerstroken in het buitengebied.
- * Het zware (landbouw)verkeer uit de dorpskernen weren.

Speerpunten kernen

Vanuit ons "**kernbewust**" zijn volgt hier een uitwerking van het programma naar kernen, waaraan wij de komende vier jaar zullen werken.

Onafhankelijk Moerdijk STREEFT NAAR:

- * De bestaande voorzieningen geleidelijk uit te breiden en te centraliseren.
- * Onze gemeenschapshuizen en dorps huizen of wijkgebouwen zo veel mogelijk in te richten voor het algemeen nut en als "centrale plek". De terugkeer van het vertrouwde "kruisgebouwen"- concept, maar dan zowel voor: Gezellig samen zijn als voor officiële bijeenkomsten. Deze gebouwen met (deels) gemeenschapsgeld in te richten voor hobby en educatie en te voorzien van een openbare pc met internet.
- * Betaalbare verhuurkosten en horeca prijzen.
- * Goede AED / zelfhulp voorzieningen per kern.
- * Oplossing van de problematiek van het openbaar vervoer tussen de kernen en omliggende steden.
- * Uitbreiding van kleinschalige middenstand in de kernen.
- * Stimulering van het verenigingsleven door zo veel mogelijk steun in voorwaarden, en vergunningen.
- * Hoge waardering van de bestaande dorps- en stadsraden als gesprekspartners.
- * Vraaggericht bouwen in alle kernen waarbij de nadruk ligt op woningen voor starters en senioren.
- * Ondersteuning van de culturele eigenheid van de kernen, daarbij de vele vrijwilligers niet vergetend.
- * Beter onderhoud van straten, wegen, trottoirs en plantsoenen.
- * Bijstaan van de inwoners bij bedreigingen door ongewenste ontwikkelingen in of nabij de kernen.

Financiën

De hoogte van de belastingen wordt voor een groot deel bepaald door de wensen van de burger. Toename van het dienstenpakket betekent in de praktijk bijna altijd een verhoging van belastingen, tenzij we bereid zijn om andere keuzes te maken. Keuzes, die uit te leggen zijn aan de burgers. Gestreefd moet worden naar goede prijs/kwaliteit verhoudingen. Inkomenspolitiek is het primaat van de landelijke politiek, maar dat betekent niet dat de Gemeente Moerdijk lijdzaam is als - door welke omstandigheden dan ook - burgers in financiële problemen komen.

Speerpunten zijn:

- * Als ondersteuning van het sociale beleid van de gemeente moet een kwijtscheldingsvoorziening aanwezig blijven. Ook moet uitvoering van de WMO ruim worden ondersteund.
- * Uitgangspunt voor eventuele belastingverhoging is uitsluitend een toepassing van de inflatie-correctie.
- * Financiële deelname aan gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden, de gemeentegrenzen overschrijdend, dienen een toegevoegde waarde te hebben. Dat dient op efficiëntie en financiële haalbaarheid getoetst te worden.
- * De vermogens- en reserveposities van de gemeente moeten transparant zijn. De reserves van de gemeente Moerdijk moeten voor iedereen zichtbaar zijn.

Seniorenbeleid

Ook in onze gemeente neemt de vergrijzing toe. Daarom verdient het seniorenbeleid onze speciale aandacht. Op peil houden van voorzieningen in de kernen en zorg voor goede vervoersmogelijkheden zijn dan ook van groot belang.

Het vitaal houden van deze doelgroep is te bereiken door het stimuleren van deelname aan "Meer Bewegen Voor Ouderen". Bovendien is dit goed voor het onderhouden van sociale contacten. Het organiseren of laten organiseren door particuliere initiatieven, zal een punt van aandacht dienen te zijn.

Speerpunten zijn:

- * Het realiseren van "woonvormen op maat" voor senioren.
- * Medische zorg in alle kernen.
- * Optimaliseren van vervoer tussen de kernen en de omliggende steden.
- * Streven naar een multifunctionele ontmoetingsruimte, zo mogelijk in het centrum, die tevens geschikt is voor ouderen.
- * Een ruimhartig beleid voeren ten behoeve van de oudere inwoners.

Landbouw

Moerdijk heeft een groot areaal vruchtbare polders. Zeeklei waarop goed geboerd kan worden.

Er zijn ook op het terrein van de landbouw ontwikkelingen gaande, zoals het AFC Steenberg en de groei van Rijkzwaan in Fijnaart. Daarnaast heeft de ZLTO uitgesproken de groentetuin van West-Europa te willen worden.

Speerpunten zijn:

- * De landbouw in onze streek helpen zich te ontwikkelen tot de groentetuin van West-Europa.
- * Biologisch en verantwoord boeren moet tot volle wasdom kunnen komen en moet dan ook alle ruimte krijgen.
- * Daarnaast voor boeren de ruimte ontwikkelen om ook alternatieve bezigheden te ontwikkelen.

Veiligheid

Tengevolge van de individualisering en het ontbreken van doelgerichte maatregelen van de overheid, is landelijk de veiligheid c.q. het gevoel van veiligheid verminderd. Dit breidt zich ook uit naar het platteland waar in toenemende mate overlast is van handel in drugs en gebruik ervan. Normen en waarden vervagen onder het mom van "ruimte voor het individu". Politie en zorgverlening zijn onvoldoende in staat hierop in te spelen. Er vindt verruwing plaats en het gevoel van onveiligheid is ook in de Moerdijkse kernen groter geworden. De openbare ruimte is niet op alle plaatsen voldoende onderhouden waardoor ook in fysieke zin onveilige situaties ontstaan. Bijvoorbeeld slecht onderhoud van trottoirs. Maar ook de inrichting van rijwegen, die het automobilisten mogelijk maakt veel te hard te rijden.

Speerpunten zijn:

- * Goede openbare verlichting. Camera's op onveilige plekken.
- * Goed onderhoud van wegen, voet- en fietspaden.
- * Duidelijk waarneembare oversteekplaatsen.
- * Veilige speelplekken en speeltoestellen voor de jeugd.
- * Buitengewone opsporingsambtenaren (Boa's) en wijkagenten dienen met grote regelmaat orde te handhaven en zo voor meer veiligheid te gaan zorgen.
- * Stimuleren van wijktoezicht projecten.

Water

Water speelt in de Gemeente Moerdijk een belangrijke rol. Ook hier is er druk van derden om op ons grondgebied hun beleid te bepalen. Geconstateerd kan worden dat water belangrijk is voor de huidige landbouw. Tevens is het belangrijk in het streven naar groeien tot groentetuin van West-Europa.

Voorals zoet water is hierbij van belang. Daarover kan nu beschikt worden. De industrie gebruikt het Hollands Diep als koelwatervoorziening.

Speerpunten zijn:

- * Voldoende zoet water beschikbaar houden voor de landbouw.
- * De structuur van lokale kreken, sloten en andere opbergplaatsen voor water versterken, door volledige aansluiting te vinden bij de ecologische hoofdstructuur.
- * In overleg met belanghebbende bewoners en ondernemers onderzoek doen naar het terug brengen van water in het haven tracé in de kern Zevenbergen.
- * Streven naar hergebruik van overtollig koelwater als alternatieve energiebron.

Onderwijs

Voor scholen in vooral kleine kernen is het lastig om te blijven voldoen aan de hedendaagse eisen: kwaliteit van de gebouwen, voldoende leerlingen, eisen voor wat betreft buitenschoolse opvang. Techniekopleidingen en de bovenbouw van middelbare scholen zijn nog onvoldoende aanwezig. De opleidingsmogelijkheden in de gemeente Moerdijk zijn laag wanneer dit landelijk wordt vergeleken. Er is wel een beweging gaande in de richting van verbetering van deze situatie, zoals:

Een volwaardige HAVO/VWO (met bovenbouw) en werken in de richting van brede scholen.

Speerpunten zijn:

- * Volwaardig middelbaar en voortgezet onderwijs binnen de gemeentegrenzen; van VMBO tot en met gymnasium.
- * Samenwerking tussen ondernemingen en onderwijs om te komen tot technisch voortgezet en middelbaar onderwijs.
- * Steun voor "brede scholen" in de Moerdijkse kernen (ontmoetingsplaatsen waar jong en oud samenkomen en waar opvang goed geregeld is op een vraaggerichte wijze).

Energie

Momenteel is er veel aandacht voor windenergie. Het wordt steeds duidelijker dat opwekking hiervan op land pas rendabel is met hoge subsidies. Wereldwijd is de ontwikkeling van windenergie dan ook vooral gericht op windparken in zee.

Interessanter opties zijn verwarming en koeling door gebruik te maken van grondwater. Maar vooral ook het sluiten van het energiesysteem (duurzame energie door hergebruik).

Speerpunten zijn:

- * Elke woning in eigen energievoorziening te doen voorzien.
- * Streven naar meer eigen energievoorziening op het industriegebied. Enerzijds door slim gebruik van nieuwe technieken, anderzijds door ketenvorming.
- * Onderzoek starten naar de mogelijkheid van transport van overtollige energie op het industriegebied naar woonwijken.
- * Duurzaam geproduceerde energie bevorderen.

Bestuur en Organisatie

Het bestuur van een gemeente is er ten dienste van de burgers. Zij dient te denken en handelen vanuit datgene wat de burger met zijn/haar leefomgeving wil.

Dit dient uiteraard getoetst te worden aan wetten en regels.

Teneinde de afstand tussen burger en overheid zo klein mogelijk te doen zijn, moeten gestelde regels helder en transparant zijn. Bovendien maakt een goede overheid gebruik van kennis en vaardigheden van haar burgers.

Zij dient inspirerend en initiatief nemend te zijn.

Speerpunten zijn:

- * Het nastreven van helderheid naar de inwoners van de gemeentelijke overheid.
- * Bevorderen van het voorwaardenscheppend handelen in dienst van de burger of groeperingen van burgers.
- * Het bevorderen van vakkundige en heldere voorlichting aan de inwoners.
- * Het bevorderen van veiligheid in de gehele gemeente.
- * Meer aandacht voor de dorps- en stadsraden en hun plannen.